

בענין קטן אוכל נבילות**יבמות דף קיג עמוד א**

תנן: העיד רבי יוחנן בן גודגדא, על החרשת שהשיאה אביה שיוצאה בגט, ועל קטנה בת ישראל שנשאת לכהן שאוכלת בתרומה, ואילו חרשת לא אכלה! גזירה שמא יאכיל חרש בחרשת. **ולכונן**, קטן אוכל נבלות הוא! (והרי קטן-אוכל-נבלות אין בית דין מצווים להפרישו) (מתרצת הגמ') גזירה שמא יאכיל חרש בפקחת.

יבמות דף קיב עמוד ב

שני אחין - אחד חרש ואחד פקח, נשואין לשתי אחיות פקחות, מת חרש בעל הפקחת, מה יעשה פקח בעל הפקחת? תצא משום אחות אשה; מת פקח בעל הפקחת, מה יעשה חרש בעל פקחת? מוציא אשתו בגט, ואשת אחיו אסורה לעולם.

יבמות דף קיד עמוד ב

תא שמע: שני אחין - אחד פקח ואחד חרש, נשואין שתי אחיות פקחות, מת חרש בעל פקחת, מה יעשה פקח בעל פקחת? תצא משום אחות אשה; מת פקח בעל פקחת, מה יעשה חרש בעל פקחת? מוציא את אשתו בגט, ואשת אחיו אסורה לעולם; אמאי מוציא את אשתו בגט? תיתיב גביה, קטן אוכל נבלות הוא! משום איסורא דידה.

יבמות דף קיד עמוד א (להוכיח שקטן-אוכל-נבלות בית דין מצווים להפרישו)

ת"ש: (ויקרא י"א) לא תאכלום כי שקץ הם - לא תאכלום, להזהיר הגדולים על הקטנים; מאי לאו דאמר להו לא תאכלו! לא, דלא ליספו ליה בידים. תא שמע: (ויקרא י"ז) כל נפש מכם לא תאכל דם - להזהיר הגדולים על הקטנים; מאי לאו דאמרי להו לא תאכלו! לא, דלא ליספו להו בידים. ת"ש: (ויקרא כ"א) אמור... ואמרת - להזהיר גדולים על הקטנים; מאי לאו דאמר להו לא תיטמו! לא, דלא ליטמו להו בידים. וצריכי; דאי אשמעינן שקצים, **דף קיד עמוד ב** משום דאיסורן במשהו, אבל דם דעד דאיכא רביעית - אימא לא; ואי אשמעינן דם, משום דאיכא כרת, אבל שרצים - אימא לא; ואי אשמעינן הני תרתי, משום דאיסורן שוה בכל, אבל טומאה - אימא לא; ואי אשמעינן טומאה, כהנים שאני, משום דריבה בהן מצות יתרות, אבל הני אימא לא, צריכא.

מכילתא דרבי ישמעאל בא פרשה טז

לא יאכל חמץ לעשות את המאכיל כאוכל או אינו אלא לאסרו בהנאה כשהוא אומר לא תאכל עליו חמץ למדנו שאסור בהנאה הא מה ת"ל לא יאכל חמץ לעשות את המאכיל כאוכל דברי רבי יאשיה רבי יצחק אומר אינו צריך ומה אם שרצים קלים עשה בהם את המאכיל כאוכל חמץ חמור אינו דין שנעשה בו את המאכיל כאוכל הא מה ת"ל לא יאכל חמץ לא בא הכתוב אלא לאסרו בהנאה

אנציקלופדיה תלמודית כרך טז, [חנור] טור קצד אות יב

אסור להאכיל לקטן דברים אסורים 501, וכן דרשו מה שנאמר בשרצים: לא תאכלום 502, לא תאכלום, להזהיר גדולים על הקטנים 503, וכן דרשו באיסור דם 504, ובאיסור טמאת-כהנים 505, ומהם נלמד לכל איסורים שבתורה 506, שהקפידה תורה שלא ירגילו הקטן לעבור עבירות וכשיגדיל יבקש לימודו 507. ויש שכתבו שבשאר איסורים אין האיסור להאכיל לקטן אלא מדרבנן 508. ואפילו לקטן שאינו בר הבנה אסור 509. אף הנאמר בשבת: לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך וגו' 510, דרשו: אלו הקטנים, שהרי גדולים כבר מזהירים הם 511. על קטן העושה על דעת אביו או גדול אחר, ואם מעשה העבירה של הקטן נחשב לעבירה, ע"ע קטן.

קטן שאכל איסור או שעשה אחד מן האיסורים - וזהו הנקרא קטן-אוכל-נבלות* - לדעת ר' פדת ור' יהודה בשם שמואל אין בית דין מצווים להפרישו512, ור' יוחנן מסתפק בדבר513. הלכה שאין בית דין מצווים להפרישו514 ויש מן הראשונים שכתבו שהיא בעיא שלא נפשטה515. ויש שכתבו שבטומאת כהנים שדרשו להזהיר גדולים על הקטנים516, כשם שאסור לטמא כהן קטן בידים, הוא הדין שמצווים להפרישו אם בא ליטמא517. ויש שפירש בדעתם שהוא הדין בדם ושרצים, שיש בהם ריבוי מיוחד518. על הקפת פאת הראש, שנחלקו אם גדול המקיף את הקטן חייב, ושמחנכים את הקטנים בפאת הראש, ע"ע הקפת הראש518א.

501. עי' יבמות קיד א; רמב"ם מאכלות אסורות פ"ז הכ"ז. וע"ע קטן. 502. ויקרא יא מב. 503. ברייתא יבמות שם, ועי' תו"כ סוף שמיני, וע"ע שרצים. וע"ע חיבי מלקיות, כרך יד עמ' תרעד, מחלוקת אם לוקה על לאו זה. 504. ברייתא שם. וע"ע דם, כרך ז עמ' תכה. 505. ברייתא שם, ועי' תו"כ ר"פ אמור ורמב"ם אבל פ"ג הי"ב, וע"ע טמאת כהנים. 506. רמב"ן ויקרא כא א. 507. תרומת הדשן פסקים סי' סב. ועי' שו"ת חת"ס חאו"ח סי' פג שאין זה עיקר, שהרי לא דרשין טעמא - דקרא (ע"ע). ועי' שו"ת אחיעזר ח"ג סי' פא שהוכיח כד' התרוה"ד מכמ"ק שבמקום שלא שייך טעם זה מותר להאכילו, ושם בהבדל בין איסור זה לאיסור לפני - עור (ע"ע). 508. לבוש או"ח שמג א בשם י"מ, ופמ"ג מ"ו ס"ק א ובפתיחה כוללת ח"ב אות ט בד' הטור שם, ועי' ב"י שם. 509. שו"ע הרב שם סעיף ה, ועי' מ"ב שם ושעה"צ ס"ק ו, בשם אחרונים, ושם שמאו"ה משמע שבאינו בר הבנה מותר להאכילו, ותמה ע"ז. ועי' ב"ח רסט ומחצה"ש שם בדעתו. ועי' פמ"ג פתיחה כוללת שם שאף קטן שוטה אסור להאכילו איסור דאורייתא, ולעיל ציון 104, ולהלן ציון 555. 510. שמות כ י. 511. מכילתא שמות שם. ועי' אחיעזר שם בטעם שצריכים לימוד מיוחד לשבת. 512. עי' יבמות קיג ב וקיד א ונדה מו ב. וי"ג בנדה שם רבא בר שילא. וע"ע אפרושי מאסורא, כרך ב. 513. עי' יבמות שם ותוד"ה אלא וריטב"א שם. וע"ע קטן אוכל נבלות. 514. רמב"ם שבת פ"ב ה"ז, ועי"ש פכ"ד הי"א ומ"מ וכ"מ, ומאכ"א פ"ז הכ"ז ואבל פ"ג הי"ב; סמ"ג ל"ת סה וקמח ורלד; רשב"א וריטב"א יבמות שם; טוש"ע או"ח שמג א, ורמ"א יו"ד שעג א. ועי' ב"י או"ח שם בד' הרא"ש ריש שבת, ושו"ת ראנ"ח או"ח סי' קיב וחקרי לב או"ח סי' עד, וע"ע הנ"ל. 515. תוס' גיטין נה א ד"ה ועל. 516. עי' לעיל. 517. טור יו"ד שעג. 518. ב"י או"ח שם, עי"ש בב"ח וט"ז ס"ק א. 518א. כרך י עמ' תקמה - מו.

אם יש חיוב על בית דין, או על האב, להפריש קטן מאיסורים מדין חינוך, נחלקו ראשונים: יש סוברים שאף בקטן שהגיע לחינוך אמרו שאין מצווים להפרישו, לפי שחינוך לא שייך אלא להזהיר לעשות ולקיים מצוה, אבל להזהיר מלעבור אין זה חינוך519, שמצות עשה צריכה אזהרה יותר מאיסור לאו שהוא שב ואל תעשה520, או לפי שחובת חינוך תיקנו חכמים כעין של תורה, שחייבה את האב למולו ולפדותו וללמדו תורה, שהן מצוות עשה521, ואותה שאמרו שמחנכים קטן בעיניו יום הכפורים522, אין זו הפרשה מאיסור, אלא חינוך למצות ועניתם את נפשתיכם523, או לפי שצריך חינוך להסירו מהרגלו, שהורגל לאכול ביום הכפורים, מה שאין כן בשאר איסורים524. וכן באיסור מלאכה בשבת, יש שכתבו לדעת ראשונים אלה שחייבים לחנכו, לפי שיש בו עשה: וביום השביעי תשבת525. ויש מן הראשונים סוברים שלא אמרו אין בית דין מצווים להפרישו אלא בקטן שלא הגיע לחינוך, אבל הגיע לחינוך, כיון שחייבים לחנכו, כל שכן שצריך להפרישו שלא יעשה עבירה526, ואין חילוק בין בית דין לאביו527, שכיון שהגיע לכלל שנים שאביו חייב לחנכו, מצוה על כל אדם להפרישו מאיסור528. ויש סוברים שאף על פי שאין בית דין מצווים להפרישו, אפילו שהגיע לחינוך, אבל אביו מצווה לגעור בו ולהפרישו529, כדי לחנכו בקדושה,

519. תו"י יומא פב א בשם ר"א ממיץ; תוס' נזיר כח ב ד"ה בנו, בת"א; רשב"א ותוס' רי"ד ומאירי ונמוקי" יבמות קיד א; שו"ת הרשב"א ח"א סי' קכח. 520. תרומת הדשן סי' צד. 521. שו"ת חקרי לב סי' ע. ועי' לעיל ציון 19. 522. עי' לעיל: בעיניו יוהכ"פ. 523. תו"י יומא שם. ועי' שו"ת חוט המשולש סי' מה, שפי' שעיקר החיוב הוציאו הכתוב בל' עשה, עי' יומא פא א, ות"י ע"פ זה מ"ש בנדה מו ב שאף בנדרים אין מצווים להפרישו אע"פ שיש בהם עשה. 524. יראים השלם סי' נא; ראבי"ה ח"ב עמ' 203. 525. שמות כג יב. שו"ת חקרי לב שם, וכ"כ בחי' חת"ס סוגיות, ומלא הרועים ע' קטן אוכל נבלות, לד' תוס' שבת קכא א ד"ה שמע, וצפנת פענח שבת פכ"א ה"א. 526. תוס' שבת שם; רשב"א יבמות שם וריטב"א שם בשם הרא"ה, וכ"נ מתוס' ר"ה לג א

ד"ה תניא וערכין ג א סוד"ה אין; רמ"א או"ח שמג א בשם י"א. 527. ב"י וב"ח שם בד' התוס'. 528. חיי אדם כלל סו ג, ושם שבאיסור דאורייתא יש להחמיר כדעה זו, הובא במ"ב שם ס"ק ז. 529. רמב"ם מאכ"א פי"ז הכ"ח; תו"י יומא שם בתי' א; תוס' נזיר כח ב ד"ה בנו בשם ר"י; רשב"א וריטב"א וריא"ז יבמות שם; שו"ת מהר"ם בר"ב ד' קרימונא סי' ר; יש"ש יבמות פי"ד סי' ז; שו"ע שם ורמ"א בשם י"א.

שנאמר: חנך לנער על פי דרכו 530, שאיך יחנכו במצוות עשה ויניחנו לאכול נבלות וטרפות 531, ואם הניחו אביו בית דין ממחים בידו שלא יניחנו לעשות איסור 532. ויש שכתב שאף אמו חייבת להפרישו 533, ויש שכתבו שאין האם חייבת, שלדעתם אף במצוות אין חובת חינוך על האם 534. ומקום לא אמרו שצריך להפרישו אלא בתינוק בר הבנה 535, שמבין כשאומרים לו שזה איסור 536, שזהו הזמן שהגיע לחינוך באיסורים 537, אלא שבמאכלות אסורים ראוי להפרישו אפילו שאינו בר הבנה, לפי שמטמטמים הלב וגורמים לו טבע רע 538.

באיסור דרבנן לדברי הכל אין בית דין מצווים להפרישו 539. לדעת הראשונים הסוברים באיסור דאורייתא שאביו חייב להפרישו משום חינוך 540, הוא הדין באיסור דרבנן, אלא שאם הניחו אביו אין בית דין ממחים בידו 541. ויש סוברים שאף אביו אינו חייב להפרישו 542, שבאיסור דרבנן יש לסמוך על דעת הסוברים שאין חיוב חינוך אלא במצוות ולא באיסורים 543. ולדברי הכל אסור להאכילו בידים 544, וכן אסור להרגילו בחילול

530. משלי כב ו. רמב"ם מאכ"א שם, ועי"ש אבל פ"ג הי"ב, וברשב"א יבמות שם פי' בדעתו שהוא בהגיע לחינוך, וכ"ה בתרומת הדשן סי' צד. ועי' ב"ח שם שני' שמפרש לד' הרמב"ם שבהגיע לחינוך אף בי"ד מצווים ובלא הגיע לחינוך אע"פ שאין חיוב לחנכו מצוה על אביו לגעור בו מטעם הכל' חנוך לנער. ועי' סמ"ג לאוין קמח שכל' אעפ"כ מצוה להרגילו בקדושה כו' ולא הזכיר אביו. 531. ריטב"א יבמות שם בד' הרמב"ם. 532. כ"מ ורדב"ז מאכ"א שם ע"פ רמב"ם שבת פכ"ד הי"א; ב"י שמג וט"ז ס"ק א; שו"ת רדב"ז אלף תלב ותקסג. 533. מאירי יומא ע"א; ערוך לנר סוכה ב.ב. ועי' לעיל: החייבים לחנך. 534. שו"ת מהר"ם בר"ב שם; מג"א שם ס"ק א ותרטז ס"ק ב, ועי' לעיל שם. 535. או"ה סי' מח אות ח, הובא במג"א שמג ס"ק ב. 536. שו"ע הרב שם א; מ"ב ס"ק ג ועי"ש בשעה"צ ס"ק ו. 537. שו"ת חקרי לב סי' ע. 538. יש"ש יבמות שם ע"פ הג"א ע"ז פ"ב סי' ו שמינות לא תאכל דברים טמאים; רמ"א יו"ד פ"א ז; מג"א שם. ועי' מ"ב תקס שעה"צ ס"ק כד בשם של"ה ושאר ספרי מוסר, שלא לזמר שירי עגבים לתינוק מטעם זה. 539. יבמות קיד א. 540. עי' לעיל. 541. עי' רמב"ם שבת פכ"ד הי"א ומאכ"א פי"ז הכ"ז וכ"מ שם בדעתו, וכ"כ בב"י שמג בשם הר"י פאסי; שו"ת רדב"ז אלף תלב; ט"ז שמג ס"ק א, ובמג"א שם ס"ק ב הוכיח ממה שחייב לחנכו בתפלה דרבנן, שה"ה באיסור דרבנן. ובחי' חת"ס או"ח שם שכ"נ מתוס' ר"ה לג א ד"ה תניא, ולדבריו צ"ל שה"ה להסוברים בקטן שהגיע לחינוך שמצוה על כל אדם להפרישו, וכ"נ מתוס' ערכין ג א סוד"ה אין. ועי' מלא הרועים ע' קטן אוכל נבלות אות ב שהוכיח שמאיסור דרבנן אין חיוב על אחרים להפרישו אפי' הגיע לחינוך, וכ"כ בח"א כלל סו הובא במ"ב שם ס"ק ז. 542. עי' רמ"א שם, ובט"ז ס"ק א הבין כן בדעתו, ותמה עליו. ועי' באור הגר"א שפי' הכונה כשהוא לצורך הקטן, עי' להלן, ומ"ב ס"ק ג. 543. א"ר שם ס"ק ב בד' הרמ"א. ועי' לעיל ציון 519. 544. רמב"ם מאכ"א פי"ז הכ"ו; תוס' ר"ה לג א ד"ה תניא, ע"פ יבמות קיד א בכרמלית דרבנן; מרדכי שבת סי' שסט; שו"ת הרשב"א ח"א סי' צב על פי כתובות ס א מכאן ואילך כיונק שקץ; שו"ע שם.

בענין דלא ליספו ליה בידים

תרמת הדשן (פסקים וכתבים) סי' ס"ב

והא דאיתיי קרא דאסרה תורה דלא ליספי ליה [לקטן איסור] בידים נ"ל הטעם דקפיד רחמנא שלא ירגיל אותו לעבור עבירות וכשיגדיל יבקש לימודו

פרי מגדים או"ח סימן שמג

לדעת התרמת הדשן אדם שאנס ישראל גדול לאכול נבילה אינו בכלל איסור ספיה

שו"ת חתם סופר חלק א (אורח חיים) סימן פג

[שאלה: בענין נער שכל מעשיו רמיזותיו קריצותיו תנועותיו מוכיחין מעידין ומגידין אשר הוא שוטה ודעתו קלישתא מאוד, ואחרי אשר אבי הנער הלזה הניח עזבון גדול וסך עצום ואין יורש אחר זולת השוטה הזה, הנה קרובי הנער אספו הרופאים המומחים מנוסים ומוחזקים שבעיר הזאת לדעת מה יהיה משפט הנער וכדת מה לעשות למצוא מזור ותרופה לתחלואי גופו ונפשו, והרופאים כלם פה א' כי יש בו מעט דעת ודעתו קלישתא ואין רפואה אחרת למכתו אם לא בעיר וויען או בעיר וואצין סמוך לפעסט אשר שמה הוקם בית חנוך מורים מחנכים מלמדים לאלה דעת ומזמה, ואם יבוא שמה בודאי בלי שום ספק יעלה מעלה אחר מעלה בדעת, ואף כי לא יהיה חריף כשאר בני אדם עכ"פ יגיע למעלה להיות בעל אנושי לישא וליתן לכלכל דבריו במשפט לטרופ טרף לו. וזהו מקום השאלה - כי אחרי אשר ינתן שמה אף כי אפשר לשלוח לו ולהכין לו די מחיתו בכשרות אך לא יניחו להוביל לו שמה דבר ממקום אחר והוא צריך להיות בחברה ואגודות כל הנמצאים שמה ואף במאכלן ומשקן, אם רשאים למוסרו שמה כיון שבודאי יאכל נבילה וכל טרפה, או לא:]

משמע מדברי התרמת הדשן דבשוטה דלא אתי לכלל דעת מותר ליספי ליה בידים, מ"מ זה אינו עיקר, דלא דרשין טעמיה דקרא וכדמוכח להדיא בפ' חרש [יבמות קי"ד ע"ב] דבעי למיפשט קטן אוכל נבילות בית דין מצוין להפרישו מחרש וחרשת, וקשה הא אינהו לא אתי לכלל דעת לעולם

שתי הגדרות לפי החולקים על התרומת הדשן

א. הכשלת הקטן בדבר האסור; ב. אסרה התורה לגדול מחמת שיש כאן האכלת קטן באיסור. נק"מ אם עובר על האיסור בשעת הספיה או בשעת אכילה הקטן. עין ב"אוצר עיונים" (בדפים המצורפים) עמוד לד בשם האחיעזר.

אי מעשה הקטן נחשב מעשה עבירה ורק פטור מעונשין או לית ליה לקטן מעשה עבירה כלל

עין סנהדרין דף נ"ה ע"ב תקלה איכא קלון ליכא

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שמג סעיף א

קטן אוכל נבלות אין ב"ד מצוין להפרישו, אבל אביו מצווה לגעור בו להפרישו מאיסור דאורייתא; ולהאכילו בידים, (ד) אסור אפילו דברים שאסורים מדברי סופרים; וכן אסור להרגילו בחילול שבת ומועד ואפי' בדברים שהם משום שבות. **הגה:** וי"א דכל זה בקטן דלא הגיע לחינוך, אבל הגיע לחינוך צריכים להפרישו (תוס' פרק כ"כ). וי"א דלא שייך חינוך לבית דין, אלא לאב בלבד (ב"י), וקטן שהכה את אביו או עבר שאר עבירות בקטנותו, אע"פ שא"צ תשובה כשיגדל, מ"מ ד טוב לו שיקבל על עצמו איזה דבר לתשובה ולכפרה, אע"פ שעבר קודם שנעשה בר עונשין (פסקי מהרא"י סי' ס"ב).

משנה ברורה סימן שמג ס"ק ד

(ד) אסור - לכל אדם ואפילו התינוק אינו בר הבנה כלל ודבר זה הוא אסור מן התורה וילפינן לה מדכתיב בשרצים לא תאכלום וקרא יתירא הוא וקבלו חז"ל דר"ל לא תאכלום לקטנים וכן בדם כתיב כל נפש מכם לא תאכל דם וקבלו חז"ל דר"ל לא תאכיל לקטנים וכן בטומאת כהנים כתיב אמור ואמרת ואחז"ל אמור לגדולים שיאמרו לקטנים. והנה משלש מצות אלו אנו למדין לכל התורה כולה דכל איסורי תורה אסור להאכילם או לצוותם שיעברו. ולכן אסור ליתן לתינוק דבר מאכל של איסור אפילו לשחוק בו שמא יאכלנו דהוי כמאכילו בידים [מ"א]:

מגן אברהם סימן שמג ס"ק ד

טוב לו שיקבל - והכי אמרינן בסנהדרין ד' נ"ה ע"ב תקלה איכא קלון ליכא ע"ש

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ג הלכה יז

בן תשע שנים ויום אחד שבא על שפחה חרופה היא לוקה והוא מביא קרבן, והוא שתהיה גדולה ובעולה וברצונה כמו שביארנו, שאין האיש חייב קרבן עד שתתחייב היא מלקות שנאמר בקורת תהיה והביא את

אשמו. +/השגת הראב"ד/ בן ט' שנים וכו'. כתב הראב"ד ז"ל זה שבוש שלא מצינו קטן בר עונשין וקרוב זה מן העונשין הוא והיא כמו כן פטורה דהא מקשו אהדדי והכי איתא בכריתות עכ"ל.

הגר"ח לייב אילסון בשם מו"ר הגרי"ד

בענין מעשה עבירה דקטן – מוכח מש"ס סנהדרין ד' נ"ה ע"ב דמזיד דקטן יש תקלה ורק רחמנא הוא דחס עלי'. ולכאורה אין צריך להביא ראיה דקטן יש לו מעשה עבירה מקטן שבא על שפחה חרופה. עיין רמב"ם פ"ג מה' איסורי ביאה ה"ז ז"ל בן ט' שנים ויום א' שבא על שפחה חרופה היא לוקה והוא מביא קרבן כו' עכ"ל. (כמו שהביא ר' חיים) וכמו כן נראה דלאו דוקא חלבים ועריות, דהרי שכן נהנה פשטות הוי סברא בצירוף מעשה אבל לא לענין קביעות מזיד לענין עונשין (דלא כריטב"א קידושין י"ט המובא לעיל) וכמו כן ס"ל לרמ"א או"ח סי' שמ"ג סעיף א' בהג"ה ז"ל וקטן שהכה לאביו או עבר שאר עבירות בקטנות? ואע"פ שא"צ תשובה כשהגדיל מ"מ טוב לו שיקבל על עצמו איזה דבר לתשובה ולכפרה אע"פ שעבר קודם שנעשה בר עונשין עכ"ל. ועיין מ"א שם סק"ד ז"ל והכי אמרינן בסנהדרין ד' נ"ה ע"ב תקלה איכא קלון ליכא עי"ש עכ"ל. ועיין רש"י ב"ק (צ"ח:) בד"ה ואכפיי' כפרם לרבי אשי ובד"ה ואגבי מיני' ועיין הגהות אשרי פ' החובל סי' ט'

אור שמח הלכות איסורי ביאה פרק ג ה"ב

הבא על הקטנה אשת הגדול, אם קדשה אביה הרי זה בחנק, והיא פטורה מכלום, ונאסרה על בעלה, כמו שבארנו בהלכות סוטה: הנה בהלכות סוטה (פ"ב ה"ד) ביאר עוד בזה, ועיין בכסף משנה שם שקילס לדברי ההמ"ג, ובאמת איכא עוד סוגיא בפרק אלו נערות (כתובות) דף מ' ע"ב דרשב"ל אמר המוציא ש"ר על הקטנה פטור, ופר"ך הגמרא למה לי קרא הא כתיב והוציאו את הנערה כו', וקטנה לאו בת עונשין היא, הרי מוכח דדוקא מעונשין מיפטרא, הא מיתסרא אבעלה היא מיתסרא

אולם ראיתי בספר משכנות יעקב (אהע"ז סימן מ"ז) שהרגיש, דלפי מה דמשמע מסנהדרין דעל קטן ג"כ רמי איסור, א"כ איך אמר בפרק ד' אחין (יבמות לג, א) דבקטן שהביא שתי שערות אתו איסורים בבת אחת, כזר ששימש בשבת, וכן בשופעת מתוך י"ג לאחר י"ג (שם לד, א) דאיסור א"א ונדה באין כאחד, הא איסורא רמיא גם על קטן יעו"ש, וזה אינו מכמה טעמים, חדא, דזה ודאי דהא דאמר בסנהדרין דקטן ג"כ עבד איסורא, ורחמנא הוא דחס עליה, זה במידי דשייך במזיד, אבל קרבן דליתא רק בשוגג לא שייך בקטן, ובשפחה חרופה דחייב מזיד ושוגג לא פליג רחמנא, וחייב אפילו קטן, דהא דצריך כפרה בשוגג משום דהוה ליה לאיזדהורי, זה לא שייך בקטן, ולכן בחיובי חטאות דבאיסור שוגג הוא, הוי הקטן כמאן דליתא בחיוב כלל, ולא רמי עליה למידע ולמיזדהר, ורק כי קשיא ממזיד, וכמו דמסיק שם דזר ששימש בשבת איסורא בעלמא חשיב, וכן בעל מנת ששימש בטומאה כו', יע"ש כולא סוגיא, נראה לפי מה שהעלו האחרונים ובהם החת"ס (חיו"ד סי' ש"ז) לפי מש"כ הרא"ש בשו"ת (כלל ט"ז סימן א') דשיעור שנים בקטן הוא משיעורין דהלכה למשה מסיני, ובבני נח לא נאמר בהן שיעורין, ולא נתנו שיעורין לב"נ, תו במצות דידהו כל שהוא בר דעת לאו קטן מיקרי, וגדול הוי לשבע מצות דידהו, ומש"כ רבינו בהלכות מלכים (פ"י ה"ב) שאין עונשין קטן הוא שלא הגיע לכלל דעת, [ולפ"ז משכחת בן נח שהרג את הנפש כשהוא קטן דחייב, ונתגייר דמיפטור, ועיין פרק בן סו"מ דף ע"א, ודוק]:

יש לחלק, דבמצות שנצטוו בני נח גם בישראל הקטנים שהגיעו לכלל דעה איסורא רמי עליהו, וכמו שאמרו במכילתא (משפטים מזיקין ד') בכיוצא בזה, איש להוציא את הקטן כו', רעהו להוציא עו"ג, איסי בן עקביא אומר קודם מתן תורה היינו מזהרים על שפיכות דמים, לאחר מתן תורה תחת שהוחמרו הוקלו, באמת אמרו פטור מדיני אדם ודין מסור לשמים, דפירושו, דלגבי קדושת המצות ודאי דמצווין אחר מתן תורה מה שהיו מצווין קודם, רק לענין עונשין אם עבר ועשה טפי חסה רחמנא על דם ישראל, ואקיל גביה לענין הורג עו"ג ועוברים, ואם הרוצח קטן, וכיון שכן בבא על הבהמה, שגם בן נח מוזהר ונהרג ודאי דישראל מצווה בקטנותו, כיון שהגיע לכלל דעה, וכן בקטנה א"א שזינתה דבן נח מוזהר, גם על הקטנה רמי איסורא וחיובא, ורחמנא הוא דחס עליה, משא"כ בכולהו איסורי דנדה זר ששימש בשבת, ובעל מנת ששימש בטומאה, וזר שאכל מליקה, דאיסורים דידהו לא מצווה בן נח, גם על קטן ישראל לא רמיא שום דררא דאיסורא, וא"ש טובא ונכון בס"ד:

